Eduskunnan vastaus EV 170/2026 vp ─ HE 130/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle eläintenpitokieltoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle eläintenpitokieltoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 130/2026 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 20/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 17 luvun 23 § ja 23 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 17 luvun 23 § laeissa 14/2011 ja 696/2023 ja 17 luvun 23 a §:n 1 momentti laissa 14/2011, sekä

lisätään 17 lukuun uusi 15 b ja 23 c § seuraavasti:

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

15 b §

Eläintenpitokiellon rikkominen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 23 §:ssä säädettyä eläintenpitokieltoa tai toimii toisen välikätenä eläintenpitokiellon kiertämiseksi, on tuomittava *eläintenpitokiellon rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

23 §

Eläintenpitokielto

Joka tuomitaan törkeästä eläinsuojelurikoksesta, on samalla eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi määrättävä tuomioistuimessa eläintenpitokieltoon. Tuomioistuin voi kuitenkin jättää kiellon määräämättä, jos siihen on erityisen painavia syitä. Joka tuomitaan eläinsuojelurikoksesta, on samalla määrättävä tuomioistuimessa eläintenpitokieltoon. Tuomioistuin voi kuitenkin jättää kiellon määräämättä, jos siihen on painavia syitä.

Joka tuomitaan lievästä eläinsuojelurikoksesta, voidaan samalla määrätä tuomioistuimessa eläintenpitokieltoon. Eläintenpitokielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka tuomitaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain 109 §:n 1 momentin, 2 momentin 5 tai 6 kohdan taikka mainitun pykälän 3 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla eläinsuojelurikkomuksesta taikka eläinten kuljetuksesta annetun lain 39 §:n nojalla eläinkuljetusrikkomuksesta ja jota voidaan pitää soveltumattomana tai kykenemättömänä huolehtimaan eläinten hyvinvoinnista.

Eläintenpitokielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka jätetään rangaistukseen tuomitsematta 3 luvun 4 §:n 2 momentin tai 6 luvun 12 §:n 4 tai 5 kohdan nojalla.

Eläintenpitokieltoon määrätty ei saa omistaa, pitää eikä hoitaa eläimiä eikä muuten vastata eläinten hyvinvoinnista. Kielto voi koskea määrättyjä eläinlajeja tai eläimiä yleensä. Tuomioistuin voi kuitenkin erityisistä syistä määrätä, että tuomittu saa edelleen omistaa kokonaan tai osaksi eläimiä, jotka eivät ole rikoksen kohteena ja jotka ovat hänen omistuksessaan ratkaisua tehtäessä, jos niiden määritteleminen ratkaisussa on mahdollista.

Eläintenpitokielto voidaan määrätä vähintään yhden vuoden määräajaksi tai pysyväksi. Jos määräaikainen eläintenpitokielto määrätään eläinsuojelurikokseen syyllistymisen perusteella, kielto on kuitenkin määrättävä vähintään kolmeksi vuodeksi. Jos määräaikainen eläintenpitokielto määrätään törkeään eläinsuojelurikokseen syyllistymisen perusteella, kielto on määrättävä vähintään viideksi vuodeksi. Eläintenpitokielto voidaan määrätä pysyväksi, jos kieltoon määrättävää on pidettävä pysyvästi kykenemättömänä tai soveltumattomana omistamaan, pitämään tai hoitamaan eläimiä taikka muuten vastaamaan niiden hyvinvoinnista ja:

1) hän on syyllistynyt törkeään eläinsuojelurikokseen;
2) hänelle on aiemmin lainvoimaisesti tuomittu eläintenpitokielto; tai
3) hänen terveydentilansa on heikko.

Eläintenpitokielto määrätään syyttäjän vaatimuksesta. Eläintenpitokieltoa on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Jos tuomioistuin kuitenkin 23 a §:n 4 momentin mukaisesti kieltää eläinten valtiolle menettämistä koskevan tuomion täytäntöönpanon, eläintenpitokielto ei koske tuomioistuimen määräyksen mukaisesti pidettyjä eläimiä. Tuomioistuinten määräämien eläintenpitokieltojen rekisteröinnistä säädetään eläintenpitokieltorekisteristä annetussa laissa (21/2011).

23 a §

Eläinsuojelurikokseen liittyvä menettämisseuraamus

Eläintenpitokiellossa tarkoitetut eläimet, joita ratkaisua annettaessa pitää tai jotka omistaa eläintenpitokieltoon määrättävä, on tuomittava valtiolle menetetyiksi. Myös eläintenpitokiellon rikkomisen kohteena olleet eläimet on tuomittava valtiolle menetetyiksi. Menettämisseuraamus

tuomitaan siitä riippumatta, kenen omaisuutta menetetyksi tuomittavat eläimet ovat. Eläintenpitokiellon rikkomisen kohteena olleiden eläinten asemesta on toissijaisesti tuomittava menetetyksi niiden arvo siltä, joka on syyllistynyt eläintenpitokiellon rikkomiseen.

— —

23 c §

Eläintenpitokiellon muuttaminen tai kumoaminen

Tuomioistuin voi eläintenpitokieltoon määrätyn hakemuksesta ja syyttäjää kuultuaan muuttaa määrätyn lainvoimaisen eläintenpitokiellon sisältöä tai voimassaoloaikaa taikka kumota kiellon kokonaan tai osittain, jos se on perusteltua eläinten hyvinvoinnin turvaamiselle merkityksellisten olosuhteiden muuttumisen tai muun erityisen syyn takia.

Tuomioistuimen 1 momentissa tarkoitetun ratkaisun edellytyksenä on lisäksi, että kielto on ennen hakemuksen vireilletuloa ollut voimassa:

1) vähintään kaksi vuotta; tai

2) vähintään viisi vuotta, jos kieltoon määrätty on joko aiemmin lainvoimaisesti määrätty muuhun kuin hakemuksen kohteena olevaan eläintenpitokieltoon tai ensimmäistä kertaa eläintenpitokieltoon määrättäessä määrätty pysyvään eläintenpitokieltoon.

Eläintenpitokiellon muuttamista tai kumoamista koskevan hakemuksen tutkii se käräjäoikeus, joka on ensimmäisenä oikeusasteena ratkaissut eläintenpitokiellon määräämistä koskevan asian.

Eläintenpitokiellon muuttamista tai kumoamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan hakemusasioiden käsittelyä koskevia oikeudenkäymiskaaren 8 luvun säännöksiä. Tuomioistuin huolehtii kuitenkin syyttäjän kuulemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Syyttäjällä on oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla eläintenpitokielto on kumottu tai eläintenpitokieltoa on muutettu.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain 109 ja 110 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 109 §:n 2 momentin 22 kohta ja *muutetaan* 110 §:n 2 momentti seuraavasti:

110 §

Eläintenpitokielto

— —

Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto tai muutoksenhakutuomioistuin kieltää henkilölle määrätyn kiellon täytäntöönpanon, tuomioistuimen on ilmoitettava ratkaisusta Oikeusrekisterikeskukselle. Tuomioistuimen on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle myös ratkaisusta, jolla eläintenpitokielto on kumottu tai sen sisältöä tai voimassaoloaikaa muutettu. Oikeushallinnon viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan tallentamalla sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai muulla laissa säädetyllä tavalla. Tietojen tallentamisesta säädetään oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetussa laissa (955/2020).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Laki

eläintenpitokieltorekisteristä annetun lain 3 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläintenpitokieltorekisteristä annetun lain (21/2011) 3 § ja 7 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Rekisterin tietosisältö

Rekisteriin talletetaan eläintenpitokieltoon määrätyn henkilön nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä tiedot kiellon antaneesta tuomioistuimesta, ratkaisun antamisajankohdasta ja muista ratkaisun yksilöintitiedoista sekä kiellon sisällöstä, kestosta ja muusta voimassaolosta tuomioistuimen ratkaisustaan antaman ilmoituksen perusteella.

7 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Eläintenpitokieltorekisteriin talletetut tiedot on poistettava rekisteristä, jos eläintenpitokieltoa koskeva ratkaisu on muutoksenhaun johdosta kumottu, jos kielto on kumottu eläintenpitokiellon muuttamista tai kumoamista koskevassa menettelyssä tai kun kielto on päättynyt. Tiedot siirretään kuitenkin ne rekisteristä poistettaessa Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämään

arkistohakemistoon. Arkistohakemistosta tietoja saa luovuttaa 4 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 13.11.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri